

Tillatelse etter forurensningsloven til terrenginngrep i forurenset grunn – Fornebubanen – parsell 2 – Lysaker til Majorstua

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 14.04.2020, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Virksomheten må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Oslo og Viken dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er tråd i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen i Oslo og Viken kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Virksomhetsdata

Virksomhet	Oslo kommune, Fornebubanen
Beliggenhet/gateadresse	Fritjof Nansens plass 3, 0160 Oslo
Postadresse	Rådhuset, 0037 Oslo
Org. nummer (virksomhet)	818379862
NACE-kode og bransje	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2020.1058.T	0301.1814.01

Tillatelse gitt: 12.11.2020	Endringsnummer:	Sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Marte Strand Kvalø seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

1. Tillatelsen omfatter	3
2. Generelle vilkår	3
2.1 Gjennomføring av tiltak	3
2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	3
2.3 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.4 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	3
2.5 Endring av vilkår	4
2.6 Forhold til andre myndigheter	4
2.7 Internkontroll	4
2.8 Tilsyn	4
3 Tiltaksgjennomføring	4
3.1 Sikring av tiltaksområdet	4
3.2 Gjennomføring av gravearbeider	4
3.3 Mellomlagring av forurenset jord	5
3.4 Tiltaksområdet Lilleaker	5
3.5 Håndtering av vann i byggegrøp	5
4 Kontroll og overvåking	5
4.1 Kontroll- og overvåkingsprogram	5
4.2 Prøvetaking	5
4.3 Kvalitetssikring av målingene	6
5 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	6
5.1 Miljørisikoanalyse	6
5.2 Forebyggende tiltak	6
5.3 Etablering av beredskap	6
5.4 Varsling av akutt forurensning	6
6 Rapportering	7

1. Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder terrenginngrep i forurensset grunn i forbindelse med bygging av Fornebubanen på strekningen Lysaker til Majorstua.

Håndtering av syredannede berggrunner omfattes ikke av denne tillatelsen, men vil kreve en egen tillatelse fra Fylkesmannen og fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

2. Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Tiltakene skal gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk, kravene i denne tillatelsen, og for øvrig i samsvar med oversendte tiltaksplaner for områdene:

- Skøyen i berg – Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, datert 03.04.2020
- Vækerø stasjon - Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, datert 01.04.2020
- Bestum – Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, datert 21.02.2020
- Prinsessealleen – Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, 21.02.2020
- Madserud - Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, 21.02.2020
- Majorstua stasjon - Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, 10.03.2020
- Lilleaker - Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, 09.03.2020

Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Fylkesmannen i god tid før endringene ønskes gjennomført, vil bli gjort gjeldende.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte grenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.3 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.4 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om det er nødvendig å redusere eller innstille driften. Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. vilkår **Error! Reference source not found.** i denne tillatelsen.

2.5 Endring av vilkår

Fylkesmannen kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Fylkesmannen har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltak ikke virker som forutsatt i vilkårene, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang ytterligere tiltak.

2.6 Forhold til andre myndigheter

Forurensningsmyndighetenes vilkår skal ikke være til hinder for at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning.

2.7 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert. Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

2.8 Tilsyn

Forurensningsmyndigheten eller den de bemyndiger, skal til enhver tid ha adgang til området for inspeksjon.

3 Tiltaksgjennomføring

3.1 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

3.2 Gjennomføring av gravearbeider

Oppgraving av forurensede masser skal ikke føre til at forurensning spres. Forurensede masser skal holdes adskilt fra ikke forurensede masser, og masser med ulik forurensningsgrad skal ikke blandes under gravearbeid, lagring eller frakt.

Hver tiltaksplan angir ett gitt tiltaksområde med hensyn til anledning til å gjenbruke masser på stedet. I hovedsak skal masser med lavere forurensningsgrad gjenbrukes før masser med høyere forurensningsgrad

Dersom det avdekkes forurensning ut over det som er påvist i utarbeidet tiltaksplan, skal resultatene oversendes Fylkesmannen sammen med vurdering av behov for avbøtende tiltak utover de som inngår i tiltaksplanen.

Alle forurensede masser som fjernes fra tiltaksområdet skal leveres til et godkjent behandlingsanlegg eller deponi med tillatelse etter forurensningsloven.

---

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

Ikke - forurensede masser kan heller ikke disponeres fritt utenfor tiltaksområdet. Tiltakshaver har ansvaret for at disponeringen av ikke forurensede masser (næringsavfall) er i tråd med gjeldende regelverk, som plan- og bygningsloven og forurensningsloven.

For stoffer som det ikke er forskriftsfestede normverdier for skal det brukes foreslåtte normverdier fra Miljødirektoratets beregningsverktøy for risikovurdering av forurenset grunn.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter².

Personell med dokumentert miljøkompetanse skal følge opp prosjektet jevnlig for å sikre forsvarlig håndtering av forurenset grunn og skal delta på oppstartsmøte hvor tiltaksplanen skal gjennomgås med graveentreprenør.

3.3 Mellomlagring av forurenset jord

Eventuell mellomlagring av forurenset jord skal foregå på tiltaksområdet, og på en slik måte at forurensningen ikke spres. Masser skal mellomlagres på tett fast underlag.

3.4 Tiltaksområdet Lilleaker

Graving og mellomlagring av masser på tiltaksområdet Lilleaker må foregå på en slik måte at det ikke er fare for utvasking/spredning av partikler/miljøgifter til Lysakerelva. Stedspesifikke beregnede akseptkriterier i tiltaksplan Lilleaker – Miljøgeologisk datarapport og tiltaksplan, 09.03.2020, legges til grunn ved gjennomføring av tiltaket.

3.5 Håndtering av vann i byggegrop

Tiltakshaver skal gjennomføre tiltak for å minimere tilstrømming av overflatevann til byggegrop. Når det oppstår anleggsvann i byggegrop med forurensede masser må anleggsvann håndteres forsvarlig og følges opp nøye. Anleggsvannet må prøvetas før det håndteres videre. Det må vurderes om anleggsvannet må samles opp og kjøres til godkjent mottak.

Anleggsvann som føres til Fornebubanens renseanlegg må følge utslippskrav i tillatelse til utslipp fra anleggsarbeid ved bygging av Fornebubanen av 13.02.2020.

Det må vurderes stedsspesifikt i gravetiltaket hvilke miljøgifter og tungmetaller som eventuelt må overvåkes i anleggsvannet.

Påslipp til kommunens avløpsnett må gjøres i henhold til tillatelse fra kommunen.

4 Kontroll og overvåking

4.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av gravearbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå i virksomhetens internkontroll, jf. vilkår 0.

---

² Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

4.2 Prøvetaking

Det skal tas supplerende prøver for områder som ikke er blitt prøvetatt fordi det ikke har vært tilgjengelig. Det skal gjøres supplerende undersøkelser av grunnen i forkant av gravetiltaket, så langt det er praktisk mulig, slik at prøvetettheten i hvert tiltaksområde tilfredsstiller veiledende prøvetetthet i [TA 2553/2009](#). Ved punktkilder (oljetanker etc.) skal prøvetetthet være iht. tabell 4 og 5 i veilederen for punktkilder med kjent- og ukjent lokalisering. Resultater fra den supplerende prøvetakningen skal vurderes av tiltakshaver. Vurderingen av resultatene skal foreligge før gravetiltaket starter opp. Det skal ikke graves i områder der forurensningssituasjonen ikke er avklart.

Det skal tas jordprøver av området, etter at forurensede masser er fjernet, for å dokumentere at gjenværende masser ikke er forurenset ut over akseptkriterier for eiendommen.

4.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

5 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

5.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse og/eller miljøskader. Ved endrede forhold skal miljørisikoanalysen oppdateres. Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

5.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

5.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal, på bakgrunn av miljørisikoanalyse og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.

5.4 Varsling av akutt forurensning

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av virksomheten, skal den ansvarlige varsle i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Melding om akutt forurensning gjøres til brannvesenet: Telefon: 110 Kystverket har 24 timers vaktberedskap som får meldinger fra brannvesenet om akutt forurensning: Telefon: 33 03 48 00 eller e-post: vakt@kystverket.no. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

6 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Tiltakshaver skal registrere gravetiltakene i Miljødirektoratets fagsystem Grunnforurensning. Databasen finnes på <http://grunn.miljodirektoratet.no/>. Tiltakshaver plikter også å informere grunneier(e) om registreringen.

Det skal sendes en rapport til Fylkesmannen senest innen 3 måneder etter at gravetiltaket er avsluttet. Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene fra gjennomførte tiltak.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent behandlingsanlegg eller deponi etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert.
- Dokumentasjon på hvordan eventuelt anleggsvann er håndtert.
- Dokumentasjon på at forurensede masser er fjernet til aksept for området.
- Bekreftelse på registrering i fagsystemet Grunnforurensning.